

השיעור השבועי

של הגאון רבי משה יוחאי רז שליט"א | רב ק"ק תפילה למשה' וראש כולל 'פלא יועץ' לוד

הדלקת נרות (א)

מידי יום ראשון בשעה 19:00 | בית הכנסת 'תפילה למשה' רחוב המצביאים 5, לוד

נושאי השיעור:

- א. מצות הדלקת נרות - מצוה קדומה. ב. טעמי הדלקת נרות. ג. שלום בית. ד. משום עונג שבת. ה. הקדמת נר שבת לקידוש היום.
- ו. משום כבוד שבת. ז. ה"קראים" יושבים בשבת בחושך. ח. ויכוח האבן עזרא עם הקראים. ט. מעשה עם הרב עובדיה יוסף ושכנו הקראי. י. חובת אכילת "המין" בשבת. יא. הדלקת נרות בעידן החשמל. יב. סגולת נרות שבת. יג. זמן הדלקת נרות עת רצון.
- יד. תפלת האשה על בעלה. טו. מקרב את הגאולה. טז. הדלקה במקום שמשתמש. יז. הדלקה במקום סעודה. יח. איפה להדליק בסוכות. יט. האשה קודמת לאיש. כ. הבעל יכין את הנרות. כא. צדקה בעת ההדלקה. כב. ארץ ישראל ותורת ישראל הן הן.

שאינן שביעה אלא במראית העין. וכן אמרו רז"ל לא יאכל אדם תבשילו אלא לאור הנר, כדי שישבע. הסומין אוכלין ולא שבעים. ומי שאוכלין בלילי שבתות בלא הנר בחושך ידמו, כי אין אוכלין לשובע נפשם. ועוד שמא יפול זבוב במאכל או שום דבר איסור ואין רואהו. לפיכך אמרו רז"ל הדלקת נר בשבת מצוה, שיתענג בשבת במאכל ובמשתה. ע"כ. וכן כתבו התוספות (שבת כה): חובה היא שיסעוד במקום הנר משום עונג. ע"כ. ולפי דבריהם העונג הוא בשעת הסעודה.

הקדמת נר שבת לקידוש היום

ה. ובספר "לעשות את השבת" (ח"א מהדו"ח פרק יח הלכה ג) הוסיף אחי הגאון רבי פנחס רז שליט"א שגם בלא שעת הסעודה האדם נהנה מן האורה. וביאר בזה מחלוקת הפוסקים, כי הרמב"ם (שם) כתב: אפילו אין לו מה יאכל שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר, שזה בכלל עונג שבת. ע"כ. וכן פסק השלחן ערוך (סימן רסג סעיף ב). ובמגן אברהם (סימן רסג ס"ק ד) ביאר שזה באופן שיש לו לחם לאכול, והשמיענו שנת קודם לשאר מאכלים וליין לקידוש. וכ"כ בפרי מגדים (סימן רסג א"א ס"ק ד). ולפי זה אם אין לו לחם לאכול אז אין שום ענין בנר שבת. אולם בספר מרכבת המשנה על הרמב"ם (שבת פ"ה ה"א) חלק על דבריו וכתב שהרמב"ם מפרש שנת ביתו עדיף אפילו מקידוש היום על הפת, וגם אם אין לו מה לאכול יקנה נר שבת.

ו. וביאר שהמחלוקת ביניהם היא, שהמגן אברהם סובר שעיקר טעם עונג שבת שיש בהדלקת הנר הוא כדי שיאכל ויהנה מן המאכל, ולכן כזית לחם היא מוכרחת גם בשביל עונג שבת שיש בהדלקת הנר, שאם אין לו לאכול ממילא אין בנר משום עונג שבת רק שלום ביתו. אולם החולקים סוברים שטעם עונג שבת הוא בעצם האור שנעשה בבית, ולא דוקא על האכילה. נמצא שלמגן אברהם העונג האמור בנרות שבת עיקרו על שעת האכילה, ולמרכבת המשנה הוא על כל שעה. (וע"ש שהביא לזה ראייה מספר היראים סימן תיב).

מצות הדלקת נרות - מצוה קדומה

א. היום נלמד בעזרת ה' על אחת המצוות הוותיקות שיש לעם ישראל, והיא מצות הדלקת נרות שבת. במדרש (בראשית רבה פרשה ס סימן טז) כתוב שכבר שרה אמנו היתה מדליקה נרות שבת, והיה הנר דולק מערב שבת לערב שבת, וכשמתה שרה כבה הנר, וכיון שבאה רבקה חזר הנר יחד עם עוד שני דברים שהיו בזמן שרה, ענן קשור על האהל, והברכה שהיתה בעיסה, שנאמר 'ויביאה יצחק האהלה שרה אמו' (בראשית כד, טז) שכיון שבאה היתה כמו שרה אמו.

ב. ובפסיקתא זוטרתיא (פרשת ויקהל פל"ה) כתוב: "קבלה היתה לישראל מימי משה רבנו להדליק הנר". ורואים שזה דבר קדום מאד. לימים באו רבותינו וקבעו את זה ל"חובה", וכמו שאמרו בגמרא (מסכת שבת דף כה): "הדלקת נר בשבת חובה". ויש לנו על זה פרק שלם מסכת שבת (פרק ב) "במה מדליקין" שקוראים אותו בערב שבת לפני ערבית.

טעמי הדלקת נרות - שלום בית

ג. יש למצוה זו כמה טעמים, הטעם הראשון שאמרו בגמרא (שבת כג:) הוא משום "שלום ביתו". ופירש רש"י שיש צער לבני הבית לשבת בחושך. ובגמרא להלן (דף כה): דרשו על זה את הפסוק (איכה ג, יז) 'ותזנח משלום נפשי' - זו הדלקת נר בשבת. ופירש רש"י: במקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל והולך בחשיכה. כלומר שאם יש חושך האדם עלול להתקע בקיר ולהכשל בדברים הנמצאים בבית ועל ידי הצער הזה יתבטל מהם עונג השבת. וכן כתב המרדכי (שבת סימן רצד) בשם מהר"ם: נר שבת אינו אלא משום שלא יכשל בעץ או באבן.

משום עונג שבת

ד. בנוסף יש בזה טעם של "עונג שבת", וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ה מהלכות שבת ה"א): "ומדליק את הנר שזה בכלל עונג שבת". וזה מבואר בפסיקתא זוטרתיא (פרשת בשלח פט"ז) שאמרו שם: מלמד

משום כבוד שבת

ז. טעם נוסף יש למצוה זו, והוא משום כבוד שבת, שדרך כבוד הוא להדליק נרות לכבוד אדם חשוב או בזמנים חשובים.

ה"קראים" יושבים בשבת בחושך

ח. בפסיקתא (פרשת ויקהל פל"ה) יש עוד טעם, שבמצוה זו אנחנו מראים שמותר שיהיה נר דולק בשבת, ולהוציא מליבם של הקראים שהבינו שהתורה אוסרת שיהיה נר דולק בשבת, כי ידוע שהקראים כופרים בדברי חז"ל בתורה שבעל פה, ומנסים ללמוד את התורה כפשטה, ולפי דבריהם כיון שכתוב 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת' (שמות לה, ג), אז אסור שיהיה בשבת אור או אש דולקים, ולכן בחשיכה יתהלכו וגם אוכלים אוכל קר. והם לא מבינים שהכונה לא תבערו אש ביום שבת עצמה אבל מה שדולק מלפני שבת אין שום בעיה.

ויכוח האבן עזרא עם הקראים

ט. רבי אברהם אבן עזרא (בפירושו הקצר שמות לה, ג) כותב שהוא התווכח עם קראי אחד על הפסוק הזה 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת', והקראי שאל אותו: איך אתם יושבים עם נר דולק בליל שבת הרי כתוב לא תבערו אש? ענה לו האבן עזרא: מה הפסוק אמר? לא תבערו אש "ביום" השבת, וא"כ הוא לא דיבר על הלילה, אז הקראי הקשה לו: הרי "יום" כולל גם לילה כמו שכתוב 'יהי ערב ויהי בוקר יום אחד' (בראשית א, ה), והאבן עזרא מנגד הביא לו פסוק ש"יום" פירושו רק יום ולא לילה, וככה התווכחו ביניהם זה מביא פסוק מכאן וזה משיב לו משם, עד שבסוף הקראי אמר לו: בלבול אתי אני כבר לא יודע מה לעשות. אמר לו האבן עזרא: תקבל מה שאמרו חכמים, 'לא תבערו אש ביום השבת' ביום ולא בלילה, ואם הנר דולק בלילה זה בסדר... אבל זאת לא התשובה העיקרית, אלא התשובה האמיתית היא שאנחנו מבערים ביום ששי ולא בשבת, וכמו שמפורש בפסיקתא.¹

"רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך ידמו"

י. והיה סיפור יפה עם הרב עובדיה זצ"ל כשהיה גר במצרים, הרב היה גר בקומה למעלה, והיה גר מתחתיו שכן קראי, ובקרקע הבית של הרב עובדיה היה פתח קטן (ארובה) ומתוכה היה נכנס אור

1. האבן עזרא היה יודע לשחק בקראים ולהתל בהם מאד. ובפירושו שלו לפרשת משפטים בפסוק 'וכי יגוף שור איש את שור רעהו ומת' (שמות כא, לה) הוא מביא שקראי אחד בשם "בן זוטא" אמר ש"שור רעהו" הכוונה השור חבר שלו, כלומר כוונת הפסוק שור איש שנגף את השור החבר שלו, אמר לו האבן עזרא: וכי יש חבר לשור? הרי "אין לשור ריע רק בן זוטא לבדו", דהיינו רק אתה החבר של השור... והרי אם זה הפירוש בפסוק א"כ שני השוורים הם של אדם אחד אז מה הבעיה? ואם מת השור אז אין מה לעשות, אלא מה כוונת הפסוק? שור של ראובן שנגף את השור של שמעון חברו, ו"שור איש" הכוונה שור של איש, ו"שור רעהו" הכוונה שור של רעהו. אבל הם מפרשים פירושים של שטות. (בית נאמן חי שרה תשע"ז הערה 22).

לכית של הקראי והוא היה שמח שככה יש לו אור ב"ש ואל תעשה". שבת אחת הרב היה מעיין בספר ובלי לשים לב הניח את הרגל שלו על החור שהיה ברצפה והקראי שלמטה חשכו עיניו. אז התחיל לצעוק מלמטה: כבודו יזיז את הרגל "רגלי חסידיו ישמור"... השיב לו הרב: שפיל לסיפיה דקרא "ורשעים בחושך ידמו"... שזה המשך הפסוק (שמואל א' ב, ט).

חובת אכילת "חמין" בשבת

יא. וזו גם הסיבה שחז"ל מאד החמירו באכילת "חמין" בשבת, (לאו דוקא "טשולנט", אלא הכונה מאכל חם שמטמינים אותו מערב שבת...). ובתשובות הגאונים (שערי תשובה סימן לד) כתוב: "והטמנת חמין תקנה גדולה היא, דתקינן רבנן משום עונג שבת". ואחד הטעמים שמובאים שם הוא כדי להוציא מלב הקראים והאפיקורסים שהבינו שהתורה אוסרת שתהיה אש דולקת בשבת ככתוב 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת', ומפני כך היו הם אוכלים בשבת מאכלים קרים, וכדי לשרש מקהל עדת ישראל את דעות כוזבות אלו תקנו חכמים לאכול בשבת אוכל חם שהונח על האש מערב שבת. וכתוב שם שמי שנמנע מאכילת חמין בגלל הסיבה הזאת הוא "בר נדוי ודרך מינות יש בו, וצריך להפרישו מקהל ישראל".

יב. ורבנו זרחיה הלוי בעל המאור (שבת דף טז:) כתב בחרוזה: וכל מי שאינו אוכל חמין, (הכוונה בגלל הסיבה של הקראים), צריך בדיקה אחריו אם הוא מין, ואם מת יתעסקו בו עממין, ולהזמין לבשל להטמין, ולענג את השבת ולהשמין, הוא המאמין, וזוכה לקץ הימין (היינו לתחיית המתים), ויש מן החכמים אומרים על השמאל שהוא ימין, אנו קורין עליהם מי יתן החרש תחרישון ותהי לכם לחכמה. ע"כ.² (וראה בזה אריכות גדולה ונפלאה בספר "לעשות את השבת" ח"ב פרק טז).

הדלקת נרות בעידן החשמל

יג. מה הדין בזמנינו שיש חשמל? לכאורה כיון שיש תאורה אז כבר לא צריך את אור הנר שהוא חלש ביחס לאור החשמל. והפוסקים בדור האחרון דברו בזה, וגם הגאון רבי משה פיינשטיין בשו"ת אגרות משה (חאו"ח ח"ה סימן כ אות ל) עמד בסוגיא זו. אבל למעשה גם בעת הזאת יש להדליק נרות בשמן או בשעוה כרגיל. דבר ראשון כל הדין של הדלקת נרות שבת בחשמל שנוי במחלוקת, (ונדבר על זה באריכות אי"ה בשיעור הבא), ואילו נרות של שבת זה עיקר תקנת חכמים. ועוד שאור הנרות ניכר יותר שהוא לכבוד שבת, ואילו אור החשמל הוא רגיל בכל יום ויום. ועוד טעם שלפעמים עלול להיות "קצר" חשמלי ואז הנרות יתנו את אורם.

2. ובספר אבודרהם (שחרית של שבת) הנוסח קצת שונה, וז"ל: ושמעתי בשם הרב ר' זרחיה הלוי שאמר, כל מי שאינו אוכל בשבת חמין, צריך לעשות בדיקה אם הוא מין, ואם מת יתעסקו בו עממין. ויש מן האומרים על השמאל שהוא ימין, וכל המאמין להבשיל ולהטמין, הוא המאמין, ויזכה לראות בקץ הימין. ע"כ.

סגולת נרות שבת

יד. רבותינו הקדושים גילו כמה סגולות למי שזהיר במצות הדלקת נרות שבת. במסכת שבת (דף כג:) אמרו: הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים. וכתב רש"י: דכתיב 'כי נר מצוה ותורה אור' - על ידי נר מצוה דשבת וחנוכה בא אור דתורה. ע"כ. ולפי זה כתב המשנה ברורה (סימן רסג ס"ק ב): ולכך ראוי שתתפלל האשה אחר שתגמור ההדלקה והברכה שיתן לה הקדוש ברוך הוא בנים זכרים מאירים בתורה. ע"כ.

זמן הדלקת נרות עת רצון

טו. והזמן הזה של הדלקת נרות הוא עת רצון מיוחדת לתפלה על חינוך הבנים ובפרט התפלות של האשה. וכמו שכתב רבינו בחיי (שמות יט, ג) בלשון הזה: האשה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש לפי שהיא מצוייה בבית, והיא מרחמת עליו בכמה מיני געגועין כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מנעוריו, ולכך ראוייה האשה להתפלל לשם יתברך בשעת הדלקת הנר של שבת, שהיא מצוה מוטלת עליה, שיתן לה ה' בנים מאירים בתורה, כי התפילה יותר נשמעת בשעת עשיית המצוה, ובזכות נר שבת שהוא אור תזכה לבנים בעלי תורה הנקראת אור, שנאמר 'כי נר מצוה ותורה אור'. והובא בשל"ה (מסכת שבת פרק גר מצוה).

תפלת האשה על בעלה

טז. ורבנו אליהו הכהן מאזמיר בספר מדרש תלפיות (ענף הדלקה) כתב שתתפלל גם על חיי בעלה. וביאר בספר לעשות את השבת (ח"א סוף פרק יח) שכיון שחזה כיבתה נרו של עולם על ידי שהאכילה את אדם מעץ הדעת, ונגזרה עליו מיתה, ומצוה זו באה לתקן הפגם הזה, וכיון שהדלקת הנר היא תיקון חטא עץ הדעת, אז על ידי כך ממילא מבטלת העונש מבעלה. ועל כן צריכה להתפלל אז על חיי בעלה, ויהיה לה בזה תיקון שלם, כי על ידה יאריך ימים. ויסוד הדברים מבואר בזהר הקדוש (פרשת בראשית דף מח:).

זוכים לנרות של ציון

יז. בילקוט שמעוני (פרשת בהעלותך, רמו תשיט) כתוב: אמר הקדוש ברוך הוא, אם שמרתם נרות של שבת אני מראה לכם נרות של ציון, שנאמר 'והיה בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות' (צפניה א, יב). ואיני מצריך לכם לראות באורה של חמה אלא בכבודי אני מאיר לכם, שנאמר 'לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם ולנוגה הירח לא יאיר לך והיה לך ה' לאור עולם' (ישעיהו ס, יט). האומות עתידין להיות מהלכין לאורכם, שנאמר 'והלכו גוים לאורך' (שם ג). וכל כך למה? בזכות הנרות שהן מדליקין בשבת. ע"כ. ועל פי זה כתב בספר חזון עובדיה (שבת ח"א עמוד קעז) שאחרי הדלקת הנרות טוב שתתפלל האשה גם על גאולת ישראל.

הדלקה במקום שמשמש

יח. הרמ"א (סימן רסג סעיף י) כתב: וצריך להניח הנרות במקום שמדליקין, לא להדליק במקום זה ולהניח במקום אחר. ע"כ. וביאר המגן אברהם (ס"ק כב) ש"הדלקה עושה מצוה" וצריך שבשעת ההדלקה יהיו הנרות במקום חיוב, כלומר במקום שתהיה לבני הבית הנאה מאור הנרות כליל שבת, דהיינו באחד מחדרי הבית שמשמשים בהם בשבת, אבל אם הדליקו את הנרות במקום שאין בו שימוש כליל שבת, כגון בחדר מחסן וכד', לא יצאו ידי חובה. ואפילו אם לאחר ההדלקה הניחו את הנרות במקום שתהיה מהם הנאה, אינו מועיל, ואם לא נכנסה שבת צריך לכבות את הנרות ולחזור ולהדליק אותם בברכה.

הדלקה במקום סעודה

יט. התוספות (שבת כה:) כתבו שיש חובה לסעוד במקום שהנר נמצא משום עונג. וזה לפי הטעם שנרות שבת הם משום עונג שבת. ולמעשה למרות שיש טעמים נוספים (כפי שהובא לעיל), ראוי להדליק את נרות השבת במקום שסועדים את סעודת ליל שבת, כי עיקר העונג הוא בסעודה. וגם לטעם של שלום בית, זה נצרך ביותר בתוך הסעודה. ולכן לכתחילה יש לברך את ברכת 'להדליק נר של שבת' דוקא על נרות שמדליקים במקום הסעודה, אמנם גם אם אין אפשרות להדליק את הנרות במקום הסעודה, כמו למשל בחג הסוכות שחוששים להדליק נרות בסוכה כדי שלא יהיה סכנה ח"ו, ומדליקים באחד מן החדרים, מקיימים בזה מצות הדלקת נרות שבת, ומברכים במקום שמדליקים.

הדלקה במטבח

כ. ובפרט אם מדליקים במטבח, שזה מקום שמכינים בו את הסעודה, זה נחשב כעין הדלקה במקום הסעודה כיון שיש בזה תועלת וצורך סעודה. (ראה בספר לעשות את השבת שם). ולכן בחג הסוכות אם חושש להדליק את נרות השבת בסוכה ששם מקום האכילה, עדיף שידליק במטבח מאשר בחדר אחר.

איפה להדליק בסוכות

כא. ויש עוד סברא לצרף לזה כי הרי בסוכה אוכלים לאור החשמל, והרי יש סוכרים שיוצאים ידי חובת הדלקת נרות באור החשמל, ואדרבה יש בזה יותר "שלום בית" פי כמה מאור של כמה נרות, כי החשמל מאיר כמו אור יום, ולכן באופן שאי אפשר לאכול לאור הנר יכול להדליק גם שלא במקום האכילה. וכן כתב מו"א הגאון רבי אלעזר רז שליט"א בספר "אור שבעת הימים" (ח"א פ"ג הערה 11) שאפשר להקל שלא להדליק נרות בסוכה אלא בבית אע"פ שמקדש בסוכה.

האשה קודמת לאיש

כב. חיוב נר שבת הוא בין על האנשים ובין על הנשים, אלא שחכמים נתנו זכות קדימה לאשה בקיום מצוה זו, מכמה טעמים. לדעת הרמב"ם (פ"ה מהלכות שבת ה"ג) מפני שהיא מצויה יותר בבית והיא העוסקת במלאכת הבית. וכך כתב גם השלחן ערוך (סימן רסג ס"ג).

נר כנגד נר

כג. ובמדרש תנחומא (פרשת נח סימן א) יש טעם אחר, לפי שחזה גרמה מיתה לאדם הראשון שהיה נרו של הקב"ה, ודומה כמי שכיבתה אותו, אמר הקב"ה, תינתן לה מצות הנר כדי שיתכפר לה על הנר שכיבתה.

לא כל הקודם זוכה

כד. מכיון שזכות הקדימה ניתנה לאשה אז הבעל לא יכול לומר לה שהוא רוצה להדליק בטענת 'מצוה בו יותר מבשלוחו', כיון שהאשה מוזהרת בו יותר, ולכן לה משפט הבכורה.

הבעל יכין את הנרות

כה. למרות זאת גם הבעל יש לו חלק במצות הדלקת נרות, וזה על ידי שהוא יכין ויתקן את הנרות שתדליק אשתו, וזוהי יהיה לו חלק מעשי במצות ההדלקה, וכמ"ש בשער הכונות (דרושי סדר שבת דרוש א). ואם האשה לא נמצאת בבית כגון אחרי לידה, אז הבעל ידליק בברכה.

צדקה בעת ההדלקה

כו. רבנו יוסף חיים בספר בן איש חי (ש"ש פרשת נח, בהקדמה) כתב: ונראה לי בס"ד, ב' פעמים 'נר' עולה מספר 'חנן המרבה לסלוח', כי בהדלקת נרות שבת יהיה תיקון לחטא חוה ונסלח החטא וכו'. ולכן טוב שהאשה תפריש קודם הדלקה שתים או שלש פרוטות לצדקה, להיות הצדקה עזר לסליחה ולכפרה, וכן נהגו פה עירנו קצת נשים להפריש לצדקה קודם הדלקה. ע"כ.

עננו אלהא דמאיר

כז. ובספר לעשות את השבת (ח"א סוף פרק יח) כתב בשם ספר כלי גולה (גיטין נב.) שלפי מה שמסופר שם בגמרא על שנים שהיו

מתקוטטים בכל ערב שבת, ורבי מאיר בעל הנס בא לבית שלהם וישב שם, והם התביישו לריב בפניו ונמנעו ממריבה, וככה הוא עשה שלשה ערבי שבתות ברציפות, ועל ידי זה הסתלק השטן מביתם והתבטלה המחלוקת. ולפי זה כתב שנהגו הנשים לתת צדקה בשעת הדלקת הנרות בערב שבת, והצדקה ניתנת לכבוד רבי מאיר בעל הנס, ומתפללים לה' שבשביל רבי מאיר שעשה נס זה שהוציא את המזיק שעשה מחלוקת באותו הבית כן ישכן ה' שלום ואהבה ואחזה בבית זהה.

ארץ ישראל ותורת ישראל חד הוא

כח. נאמר משהו מפרשת השבוע כדי להתחזק בימים שאנו נמצאים בהם, אשר קול מלחמה במחנה קרוב למאה ימים, ועדיין לא נראה האור בקצה המנהרה...

כט. ככל התורה כולה אנו מוצאים פעמיים בלבד את המילה "מורשה". בפרשתנו נאמר על ארץ ישראל: 'ונתתי אותה לכם מורשה אני ה'', ובפרשת וזאת הברכה נאמר על התורה: 'תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב' (דברים לג, ד).

ל. כותב רבנו יעקב בעל הטורים כי בכך באה התורה לקשור את ארץ ישראל לתורת ישראל ולומר: שבזכות התורה ירשו בני ישראל את הארץ, ככתוב בתהילים: ויתן להם ארצות גוים... בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו (קה, מד-מה). וכן אמרו רבותינו: גדולה תורה, שבזכותה ישראל נגאלין מן האומות.

שב"ט - שלום ברכה טובה

לא. ועל ידי שנתחזק בלימוד התורה הקדושה, נזכה בקרוב ממש לגאולה השלימה, ובחודש שב"ט הבא עלינו לשלום נזכה לשלום ברכה טובה. והשם יתברך ברחמיו יעשה עמנו נסים ונפלאות גלויים, ויאמר די לצרותינו, אויבינו ילכשו בושת ועלינו ירחם, ושבו בנים לגבולם. אכ"ר.

אחינו כל בית ישראל, הנתונים בצרה ובשכיה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם, ויזיאים מצרה לרוחה, ומאפלה לאורה, ומשעבוד לגאולה, השתא בעגלא ובזמן קריב.

הגליון יוצא לאור על ידי

כולל "פלא יועץ"

ע"ש רבנו אליעזר פאפו זיע"א

לשותפות בתורה: 058-445-6041

לכל עניני הגליון: r7647844@gmail.com

להזמנת מורנו הרב לשיעורים: 052-764-7188

להנצחות ע"ג הגליון: 058-764-7188

הגליון יז"ל בחסות

08-9256712
www.graf-print.co.il

עיצוב והפקה:

ספרגריף

עימוד מקצועי וגרפיקה

058-7647844

הגליון לרפואתה השלימה של הילדה אורני בת תמי תחי' משה לוי בן מרים הי"ו, שפרה בת רבקה תחי', בתושח"י.

בית שיעורי שמרים

ה' כרכים

אנטיקוואריה מקיפה על סדר התפילה

מקורות ועמדות הלכות הנהגות ומנהגים לסידור התפילה מהש"ס והראשונים ספרי הפוסקים והמקובלים

לומדים להתפלל!

מחיר מיוחד לרגל הוצאה לפרטים: 058-325-6041

מאת האנדרב פנחס רז שליט"א

ניתן להשיג כתביות הספריים המובדלות!

תושבי לוד והסביבה מוזמנים לשיעור השבועי

מאת

הרב משה יוחאי רז שליט"א

רב בית הנסות 'תפילה למשה'

בשנה 19.00

בית הכנסת 'תפילה למשה' המצביאים 3, לוד

מידי יום ראשון

בנושאים הלכתיים אקטואליים

ברוכים הבאים בשם ה'

להזמנת הרב שליט"א לשיעורים והוצאות: 052-7647188